

แนวปฏิบัติที่ดีด้าน การวิจัยบนพื้นฐานวิชาการทางพระพุทธศาสนา

(✓) ประยุกต์ : วิธีที่ 2 ผสาน สร้างสรรค์ อย่างลึกซึ้ง

แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง: แนวทางการวิจัยเพื่อสร้างเครือข่ายประชาสังคมบ้านวัดโรงเรียน
ในการแก้ไขปัญหาชุมชน

คณะผู้จัดทำ :

1. พระครูอรรถจริยานุวัตร, ดร.
2. รศ.ดร.มานพ นักการเรือน
3. ดร.กรรณา มธูลาภรังสรรค์
4. ดร.บานชื่น นักการเรือน
5. ดร.วิญญู กิณะเสน

หน่วยงาน/ส่วนงาน: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

1. ประวัติหน่วยงาน/ส่วนงาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ตั้งอยู่ ณ 26 หมู่ 7 ต.อ้อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดการศึกษา 3 คณะ 3 หลักสูตร ประกอบด้วย คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะศาสนาศาสตร์และปรัชญา เพื่อจัดการศึกษาและการส่งเสริมวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย

2. ที่มาและความสำคัญ

แผนพัฒนามหาวิทยาลัย (2564 – 2568) ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ได้รับมอบและดำเนินตามแผนและนโยบาย วิถีพัฒนา ประยุกต์ : วิธีที่ 2 [ผสาน สร้างสรรค์ อย่างลึกซึ้ง] จากผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายในระดับวิทยาเขต ปีการศึกษา 2563 ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย พบว่า มีค่าเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับคุณภาพดี โดยมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการตรวจประเมิน คุณภาพการศึกษา ให้จัดการความรู้ให้ครอบคลุมพันธกิจด้านการวิจัย คณะกรรมการจัดการความรู้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2564 จึงเห็นสมควรให้มีการจัดการความรู้ เพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง “แนวทางการวิจัยเพื่อสร้างเครือข่ายประชาสังคม บ้านวัดโรงเรียน ในการแก้ไขปัญหาชุมชน” เพื่อขับเคลื่อน นโยบายมหาวิทยาลัยตามวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนา ประยุกต์ วิธีที่ 2 ผสาน สร้างสรรค์ อย่างลึกซึ้ง ด้วยเจตนาเพื่อให้พระพุทธศาสนาได้ยกระดับและเคียงคู่กับสรรพวิทยาของมวลมนุษย์ โดยใช้ การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน เพื่อให้คณาจารย์ นักวิจัย มีตระหนักรู้ใน ประยุกต์วิธี ให้เป็นแนวทางในการวิจัยและสร้างเครือข่ายประชาสังคมบ้านวัดโรงเรียนในการเรียนรู้ร่วมกัน แก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ชุมชนท้องถิ่นไปพร้อมกัน

3. วัตถุประสงค์

เพื่อจัดการความรู้ นโยบาย มหาวิทยาลัยในด้าน “ประยุกต์วิถีที่ 2” ให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีด้านการวิจัยเพื่อสร้างเครือข่ายประชาสังคมบ้านวัดโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาชุมชน

4. แนวทางการดำเนินการตามหลัก PDCA

ขั้นการวางแผน (Plan) การจัดการความรู้ เรื่อง **แนวทางการวิจัยเพื่อสร้างเครือข่ายประชาสังคมบ้านวัดโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาชุมชน** ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย เริ่มต้นจาก

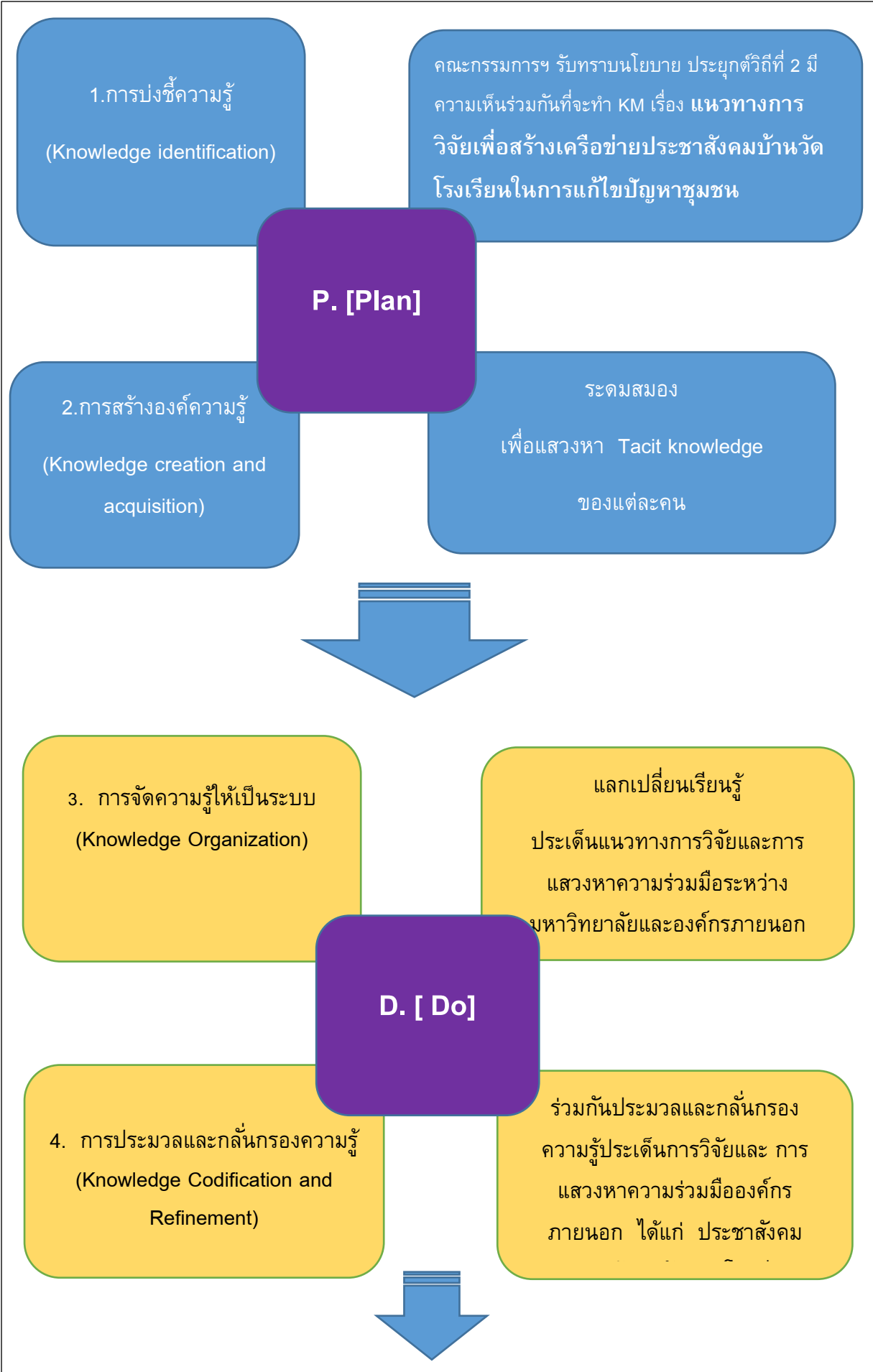
คณะกรรมการจัดการความรู้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย เรียนรู้ร่วมกันเพื่อวิเคราะห์การจัดการความรู้ โดยใช้แบบวิเคราะห์การจัดการความรู้ (KM-01) กรรมการและเลขานุการ จัดทำแบบสรุปการวิเคราะห์ การจัดการความรู้ (KM-02) จัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM-03) และมอบหมายให้ (1) พระครูอรุณจริยานุวัตร, ดร. (2) รศ.ดร.มานพ นักการเรียน (3) ดร.กรรณามธูลาภรังสรรค์ และ (4) ดร.บานชื่น นักการเรียน โดย พระครูอรุณจริยานุวัตร, ดร. ทำหน้าที่ Facilitators

ขั้นดำเนินการ (Do)

ระยะที่ 1 ในการแสวงหาความรู้ มีการประชุม พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัย **ประยุกต์วิถีที่ 2 ผสาน สร้างสรรค์ อย่างลึกซึ้ง** เพื่อยกระดับพระพุทธศาสนา ให้เคียงคู่กับสรรพวิทยาของมวลมนุษยย์และร่วมกันเรียนรู้ให้เกิดความตระหนักรู้ในเนื้อหา นโยบายอันเป็นวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อจักเป็น**แนวทางการสร้างโครงการวิจัยและความร่วมมือ**แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ระหว่างสถาบันหรือองค์กรเพื่อเป็นแนวทางการวิจัยร่วมกับชุมชนท้องถิ่น

ระยะที่ 2 การจัดการความรู้แบบฝังลึกเพื่อให้เป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) อย่างเป็นระบบโดย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประเด็นแนวทางการวิจัยและการแสวงหาความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและองค์กรภายนอกเพื่อนำ Tacit knowledge ไปสู่ explicit Knowledge โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดทำแนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง “**แนวทางการวิจัยเพื่อสร้างเครือข่ายประชาสังคมบ้านวัดโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาชุมชน**” นั้น ประกอบด้วย

ขั้นติดตามประเมินผล และนำผลไปพัฒนา (Check-Act) ในขั้นนี้ มอบหมายคณะกรรมการ Node ความร่วมมือการวิจัยท้องถิ่นชุมชน มมร.สธ. เป็น Facilitator เพื่อแสวงหา Node ผสานร่วมมือกับ ประชาสังคม “บวร” บ้านวัดโรงเรียน ในชุมชนท้องถิ่น โดยมีกระบวนการดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

5.การเข้าถึงความรู้
(Knowledge access)

มอบหมายคณะกรรมการ
[Node] ความร่วมมือการวิจัยท้องถิ่น
ชุมชน

C. [Check]

6.การแบ่งปันแลกเปลี่ยน
ความรู้
(Knowledge sharing)

มมร. สร เป็น Facilitator
แสวงหา Node ผสานร่วมมือ กับ
ประชาสังคม “บวร” บ้านวัดโรงเรียน
ในชุมชนท้องถิ่น

7.การเรียนรู้
(Learning)

จัดทำแนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง
แนวทางการวิจัยเพื่อสร้างเครือข่ายประชา
สังคมบ้านวัดโรงเรียน

A. [Act]

จัดทำ MOU (Memorandum of
Understanding)
กับ ประชาคม “บวร”
[เทศบาลเมืองโพรงมะเดื่อ]

5. ผลการดำเนินงาน

ได้คู่มือ แนวทางการวิจัยเพื่อสร้างเครือข่ายประชาสังคมบ้านวัดโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาชุมชน และได้ดำเนินการจัดทำ MOU (Memorandum of Understanding) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [เทศบาลเมืองโพรงมะเดื่อ] เมื่อ วันที่ 22 มีนาคม 2565

6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยภายใน (Internal Factor) เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย มีวิสัยทัศน์ และแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ชัดเจน และผู้บริหารองค์กรในวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ตลอดจนบุคลากรทุกฝ่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ปัจจัยภายนอก (External Factor) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือกับคณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยเป็นอย่างดี

7. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

แม้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จะให้บริการวิชาการและการศึกษาในท้องถิ่นและชุมชน เป็นองค์กรการจัดการศึกษามานานแล้วก็ตาม แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและเพียงพอสำหรับชุมชนและหน่วยงานจากภายนอก ดังนั้น จึงเป็นโอกาสอันดีที่จักต้องแสวงหาและสร้างความร่วมมือกับประชาคมภายใต้แนวคิด ความร่วมมือ “บวร” เพื่อให้แนวนโยบายมหาวิทยาลัยสำเร็จลุล่วง ท้องถิ่นและชุมชนได้ประโยชน์จากความร่วมมือดังกล่าว

8. ประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ

1. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย เกิดเครือข่ายความร่วมมือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการวิจัยกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องและบรรลุแนวนโยบาย ประยุกต์วิธีที่ 2

2. ได้จัดทำ MOU (Memorandum of Understanding) กับ เทศบาลเมืองโพรงมะเดื่อ (ตัวแทนของ บ.บ้าน) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหนึ่งในสามของ ประชาคม “บวร” และจะใช้แนวคิด การจัดการความรู้เพื่อแสวงหาความร่วมมือกับ 2 หน่วยงานที่เหลือคือ วัดและโรงเรียน ต่อไป

